

Judenrigsministeren (Steel): De Udtalelser, der kom fra det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling), maatte vi jo vente, thi vi kendte forud hans Stilling til den Sag, der her foreligger. Naar imidlertid det ærede Medlem mente, at Hensigten med et Lovforslag som dette væsentlig maatte være den igjennem Driftslaan at søge at forpge den Stands Velvære, som der her er Tale om, da har jeg havt tilstrækkelig Leilighed til at yttre mig om min Opfattelse af dette Forhold, og det vil deraf fremgaa, at dette ikke paa nogen Maade har været min Hensigt med Lovforslaget. Jeg kan ikke forstaa, at det ærede Medlem ikke vil erkjende, at det, naar en fattig Mand paa Landet er nødt til at skulle laane, er et væsentligt Gode for ham, et Gode, der kan befordre baade hans materielle Velvære og stille ham friere i aandelig Henseende, naar han kan opnaa et Laan paa Vilkaar, der ikke ere mere trykkende end de, paa hvilke andre bedre stillede Folk kunne opnaa Laan, og uden at han stilles i noget Afhængighedsforhold til Andre. Jeg synes, at det ærede Medlem maatte erkjende, at det er en Forbedring i Mandens Stilling og en Forbedring i hans Vilkaar, at han bliver stillet lige med Andre med Hensyn til Besøfteligheden ved Laanet, og at han faar Frihed overfor sine andre Medborgere med Hensyn til Fremtiden. Men efter den hele Stilling, det ærede Medlem har indtaget, har jeg ikke ventet Andet, end at han vilde modsætte sig Lovens Vedtagelse, og jeg kan efter hans velgjennemtænkte og begrundede Opfattelse af Forholdene ikke fortaente ham deri. Det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) tog noget stærkt paa Vædringsforslaget Nr. 4, forekommer det mig, som om det vilde gjøre disse Kreditforeninger til Statsanstalter. De Ord, hvormed det ærede Medlem sluttede sit Foredrag, idet han udtalte, at han vilde ønske, at det vilde lykkes Ministeren at finde de rette Folk til at gennemføre denne Sag, synes jeg, maatte gjøre ham noget tilhøielig til at overlade Ministeren nogen Indflydelse, nogen virkelig stor Indflydelse paa Sammensætningen af Bestyrelsen. Jeg maa betvivle, at den vil komme tilstede gjennem Ministerens Billigelse, Approbation af Valget af Formanden. Jeg tror, at Formanden vil præsentere sig selv, og at han vil faae den væsentlige Indflydelse paa Forretningernes Førelse efter den Tid, og at man kun ved at stille et Medlem af Bestyrelsen frit ved Siden af ham, valgt af Ministeren, vil faae en saadan Kontrol med Forretningernes Førelse, som jeg tror, at man med Rette kan forlange, naar Staten bringer de Offre, den her bringer. Jeg tror ikke, at en saadan Bestemmelse vil have til Følge, at man kunde sige, at disse private Foreninger vilde faae en Bestyrelse, der passede sig for en Statsanstalt. Det forekommer mig slet ikke, at det er Tilfældet.

Jeg tror, at det ærede Medlem i saa Henseende er noget streng i Henseende til det stillede Vædringsforslag. Jeg kan jo ikke Andet end være tilfreds og takke den ærede Forsamling for de Yttringer af velvillig Tilfredshed med Lovforslaget, som ere komne frem. Heller ikke kan jeg Andet end med Paafsjønnelse omtale, at der jo ved Sagens Behandling her er taget — jeg kan gjerne sige et ualmindeligt Hensyn til Ministerens Opfattelse og Ønsker med Hensyn til de stillede Vædringsforslag. Det skal naturligtvis være min Bestræbelse i Gjenmørelsen af Lovforslaget at bevare denne velvillige Stemning, der er overfor mig; men jeg tror ikke, at Vedtagelsen af Vædringsforslaget under Nr. 4 vilde lægge Hindringer i Veien i saa Henseende.

B. Holm: Dersom jeg ikke vidste, at det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling) stod temmelig ene her i Thinget, vilde jeg ogsaa have sagt nogle Ord med Hensyn til de Udtalelser, hvormed han ledsagede dette Lovforslag; thi det forekommer mig, at hans Stilling er saa underlig, at man næsten kan komme til at spørge sig selv, hvad han egentlig mener, hver Gang han omtaler dette Lovforslag; thi han taler om at gaa en anden Vej — og vilde være gaaet med til Driftslaan. Naar jeg tænker over dette, kommer jeg rigtignok til at spørge mig selv, om der da vil være en bedre Garanti for Staten, naar der ydes Driftslaan, end naar der ydes et Laan, som kan bruges, hvad enten det er til Driften eller til Svadsumhelst, Husmanden vil bruge det til. Men det forekommer mig, at det ærede Medlems Motivering overhovedet gaar ud paa at være imod det Hele. Derved skal jeg imidlertid ikke opholde mig længere. Derimod vil jeg gjerne sige et Par Ord med Hensyn til Vædringsforslagene under Nr. 1 og 2. Jeg veed egentlig ikke, haude jeg nær sagt, hvor de Mænd, som bo paa Kjøbstadjord, ville komme til at høre hen, jeg kan ikke rigtig se, at de passe ind i denne Lov, idet jeg tror, at de allerfleste af de Mænd, som eie Jord paa Kjøbstadgrund og bo der, ville meget vanskelig komme ind under denne Lov, idet de skulle have meget lidt Jord, dersom de ikke gaa over de 5,000 Kr., saa at de efter min Opfattelse, saasnart deres Taxationssum gaar over 5,000 Kr., ikke komme ind under denne Lov. Komme vi derimod til at faae en Kreditforeningslov for Kjøbstæderne, forekommer det mig heller ikke, at de ville høre hjemme der. (Berg: Jo!) Ja, det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds siger Jo; det er jeg noget i Tvivl om. Overfor Kjøbstadeieendomme vilde disse Eiendomme med en vis Grund blive betragtede som Landeieendomme. Jeg kan ikke se rettere, og derfor er jeg noget i Tvivl om, hvorledes jeg her skal stemme, fordi jeg tror ikke, at Vædringsforslagene tilfredsstillende, hvad de Herrer have antaget. Jeg